

ژنیکی میسری، شانازی بهوهوه دهکات ۲۸ ساڵه له سلیمانیدا دهژی
نهجهفه مهحمود : داوا له حکومهتی ههرییم و ریکخواهکانی ژنان دهکههه
هاوکاریم بکههه بۆ ئهوهی سهردانی که سوکارم بکههه له میسر
سازدانی / کاوان ئه بویه کر



هه میسه دهه به پیکه نههه و پوو خووش، که شهینهه و هه رگیز بی هیوا نابیت، له وکاته وهی هاتۆته سلیمانی جلی کوردی له بهردهکات و زۆربهی پهنده کوردیهکان دهزانیته، تا شه شه می سههه تایی خویندوهه. شانازی بهوهوه دهکات که ماوهی ۲۸ ساڵه له سلیمانیدا دهژی، دایکی پینچ کهچ و کوریکه به ناوهکانی "دالیا، میدیا، سونیا، تانیا، دونیا، دیاری"، خاتوو (نهجهفه مهحمود) له دایک بووی ۱۹۵۲ی قاهرهیه و هاوسههری "حاجی مههمه دی وایهه رهن" هه له ساڵی ۱۹۷۷هوه شووی پیکردوهه.

هه هوو شتی قسههاته و نسیبه

نهجهفه خان باس لهیه کههه دیداری دهکات له گههه حاجی مههمه ددا، کاتی که حاجی بازرگان بووه و هاتوچۆی میسری کردوهه. لهو رییه شه وه ناشنایه ته له گههه چهند خزمی که ئه مههه پهیدا کردوهه و دواتر بههه خزمانهه و تووه که دهیه ویته ژن بهینیت، ئهوانیش مائی ئه مانیان بۆ دهستنی شانکردوون. که چهند کهچیکیان له ته مههه شوو کردن دایه، کاتی که حاجی مههمه هاتۆته خوازیینی، سامیهی خوشکی به نیاز بووه شووی پیبکات، چونکه ئهه خوشکهی زۆر ههزی له هه ندههههه بووه، به لام

کاتیك سامیه حاجی بینوو به دلی نه بووه و تویهتی "بالای بچوکه" من شووی پیناکهه، دواتر خاتوو نه جهفه دهلیت : "هه رچه نده داواکاریم زۆر کرابوو له لایه ن ئاموزا و پورزا کانه وه، به لام به خوشکه که م گوت نه گهر تو شووی پیناکهیت من شووی پیده کهه، چونکه منیش هه زده کهه برۆم بو خاریج ئینجا سینیه که ساردیم بو میوانه کان برد و له گه ل حاجیدا به کتریمان بینی، ئه ویش به بینینی من به کسه ر دلی چوو ه سه رم و وتی ئه وه یانم ده ویت، ئیتر قیسمه ت و نسیبه که وابوو که من شووی پی بکهه، به لام دایکم رازی نه بوو، چونکه ده یگوت ئیمه ئه و پیاوه نانا سین و نازانین چاکه یان خراپه، ژنی هه یه یان نییه، منیش وتم قهیناکه ده چ له گه لی ئه گهر باش بو ئه وا هه یچ و ئه گهر خراپیش بو ئه وا عیراقیش ده بینم و ده گه ریمه وه."

ته له فزیۆن ره ش و سپی بوو

دواتر نه جهفه خان باسی ئه وه ی کرد که کاتیك هاتۆته عیراق ئه حمه د هسه ن به کر سه روکی عیراق بووه و ته له فزیۆنیش ره ش و سپی بووه، له مباره یه وه خاتوو نه جهفه ده لیت : "کاتیك گه یشتمه به غداد خه لکه که ی به زمانی عه ره بی قسه یان ده کرد، به لام له سلیمانی زمانه که گوڤا و زۆر به لامه وه سه یر بوو که هه یچی لیته نه ده گه یشتیم، به که م جار هه ستم به غه ربی ده کرد، دواتر ناسایی بوو به لامه وه، ئه و کات وه ک ئیستا نه بوو ته له فزیۆن ره ش و سپی بوو، ژن له سه ر ته له فزیۆن ده رنه ده که وت، عومه ر چاوشین له ته مسیله کاندای خوی ده کرد به ژن، به راستی خوشی و ناخوشی خوی هه بوو، له هه مووی ناخوشتتر ئه وه بوو نه مده زانی به کور دی قسه بکهه و تیشنه ده گه یشتیم، بو ئه مه ش به حاجیم وت فییری کور دیم بکات، ئه ویش وتی باشه به لام ئه ترسم له گه ل مالی ژنه که ی ترما تووشی کیشه و شه ر بیت."

یه ک معه سه کهر مندال

له درێژه ی قسه کانی دا خاتوو نه جهفه باسی چوو نه ناو مالی حاجی ده کات که ئه وه ی ئه م بینوو یه تی هه رگیز چاوه پروانی نه کرد وه، نه جهفه خان ده لیت : "که هاتمه مالی حاجی بینیم مالیکی قه ره بالغه و ژن و مندال و پیاوی زل و قاو قیژیکه مه پرسه! له تاواندا بووم به مقه با هه یچم بو نه ده کرا و نه ده وترا، قیروسیا له وه ش که چوو مه ژوو ره وه یه ک معه سه کهر مندالم بینی، کاک عومه ر که کوپی حاجی بوو هاته لام و به عه ره بی پیی وتم (مه ترسه باو کم زۆر فه قیره) له ناو هه موویاندا ته نها عومه ر پرووی خو شبوو له گه ل مدها، دواتر حاجی که زانی ره نگم تیکچوو بو پاسا و هیانانه وه و دلنه وایی من وتی ئه وه کوپی منه و ئه وه یان هی من نییه و... دوا ی هه وت مانگ

زانیم که هه‌موو منداڵه‌کان منداڵی حاجی بوون، دواتر بۆ ماوه‌ی دوو مانگ نه‌خۆش که‌وتم و تا له‌دوایدا به‌دوایه‌کی خوشکه‌که‌ی حاجی چاک بوومه‌وه، پاشان خاتوو نه‌جه‌فه باس له‌سووربوونی خۆی له‌سه‌ر فیڕبوونی زمانی کوردی ده‌کات، له‌مباریه‌وه ده‌لیت: "زۆرم له‌حاجی ده‌کرد که فیڕی کوردم بکات، بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ش حاجی درێغی نه‌ده‌کرد، دواتر به‌ده‌فته‌رو قه‌له‌م هه‌رچۆنیک بوو خۆم فیڕکرد، چونکه پێشتر وامده‌زانی که هه‌ر قسه‌یه‌ک ده‌که‌ن قسه‌ی خراپه‌و به‌رامبه‌ر من ده‌کریت. هه‌ربۆیه له‌ماوه‌یه‌کی که‌مدا هه‌موو جنیوه‌کان فیڕبووم، تا وای لی‌هاتبوو (به‌پیکه‌نینه‌وه) که ده‌یانوت وهره نان بخۆ ده‌مگوت خۆت وهره نان بخۆ، دواتر به‌هۆی کێشه‌ی ئاسایی خیزانییه‌وه ناچاربووم به‌حاجی بلیم مالم بۆ جیابکاته‌وه ئه‌ویش رازی‌بوو، منی برده‌هه‌مان خانوو، به‌لام قاتی سه‌ره‌وه‌و ورده‌ورده‌سه‌لاجه‌و که‌لوپه‌لی ناومالی بۆ کریم، بۆ ماوه‌ی ۱۱ سال به‌مشیوه‌یه بووین، له‌گه‌ڵ ئه‌و جیابوونه‌وه‌یه‌شدا جار جار کێشه‌و ده‌مه‌قاییمان له‌گه‌ڵ خواره‌وه که ژنه‌که‌ی تری حاجی تیاوو ده‌بوو، خاتوو نه‌جه‌فه به‌هه‌ناسه‌یه‌کی سارده‌وه ئاماژه‌ی به‌وه‌دا که به‌هیچ شیوه‌یه‌ک هه‌زی له‌کێشه‌نه‌بووه، به‌لام ناچار بووه وه‌لامیان بداته‌وه، ئه‌و باسی ئه‌وه‌شی کرد که‌ته‌نهما میدیای کچی ده‌چوووه خواره‌وه‌و زۆریان خۆشویستوووه، هه‌روه‌ها له‌ماوه‌ی ئه‌و ۱۱ ساله‌شدا جار هه‌بووه نیوانیان خۆش بووه له‌گه‌ڵ یه‌کتريدا نانیان خواردوووه.

ده‌نگ و باسی که‌سوکاری له‌میسر

به‌دلیکی پرخه‌م و چاوی فرمیسه‌که‌وه نه‌جه‌فه‌خان باسی که‌سوکاری خۆی کرد له‌میسر. که ئیستا هه‌والیان نازانی و ئاگادارییان نییه، ته‌نها ئه‌وه نه‌بیته که له‌سه‌ره‌تایی هه‌شتاکاندا به‌هۆی کۆچی دوا‌یی باوکییه‌وه سه‌ردانی میسری کردۆته‌وه‌و له‌دوای ئه‌وه‌ش تا ئه‌و کاته‌ی پۆسته‌هه‌بووه له‌نیوان عیراق و ولاتانی تردا ئه‌م نامه‌ی بۆ ناردوون و وه‌لامیشتی وه‌رگرتۆته‌وه، ئه‌و کاته‌ی که براهه‌شی له‌شاری نه‌جه‌ف بووه سه‌بوورییه‌ک بووه بۆ ئه‌م دلی پێخۆشبووه که براهه‌کی لیوه‌ نزیکه، به‌لام له‌کاتی جه‌نگی که‌نداودا ده‌سه‌لاتدارانی عیراق داوا له‌میسرییه‌کانی دانیشتیوی عیراق ده‌که‌ن به‌شدارێ شه‌ر بکه‌ن، ئه‌و براهه‌شی رازی ناییت و ده‌رواته‌وه بۆ میسر، له‌مباریه‌وه نه‌جه‌فه‌خان وتی: "براکه‌م له‌نه‌جه‌ف مولک و مال و کارگه‌ی ئه‌له‌منیومی خۆی هه‌بوو، به‌لام له‌به‌رئه‌وه‌ی رازی نه‌بوو شه‌ر بۆ سه‌دام بکات، رژیمی به‌عس ده‌ریانکرد و ده‌ستیشیان گرت به‌سه‌ر هه‌موو مولک و مال و

جنسیه بۆ میسراییهکان بکات، له بهرام بهریشدا سه یاره ی سوپهرو زهوی و ته له فۆن و چه ند ئیمتیا زاتیکی تر ده داته ئه و میسراییه ی ده بیته عیراقی، به لام مه رجیکی دانا بوو که ده بیته ببه به عسی و کاریش بۆ ئه و حیز به بکه ن، منیش رازی نه بووم و زۆر ترسام و وتم نه خوینده وارم، بۆ جاری دووه مییش هه ر بانگیان کردمه وه و کۆمه لیک شتی تریان خسته بهرده مم، به لام هه رپازی نه بووم و وتم (الحرية لاتشتري بالذهب)".

تکایه هاوکاریم بکه ن و خه ونه که م بیننه دی

له کۆتایی قسه کا نیدا نه جه فه خان وتی : "شانازی به وه وه ده که م که خه لکی میسر، له هه مان کاتدا زۆر به خته وه رم و زۆر شانانیش ده که م که ماوه ی ۲۸ سا له له گه ل کوردا ژیان به سه ر ده به م، من ته نها یه ک خه ون و ئاواتم هه یه ئه ویش سه ردا نیکی که سوکاره که مه له میسر، به لام ئیستا به هۆی ئه وه ی کاتی خو ی حاجی دوو کوپری پیشمه رگه بوون حیزبی به عس پاره و مولکیکی زۆریان لیسه ندو هیئایانه سه ر ساجی عه لی، ئیستاش حاجی له ته مه ندایه و توانای کارکردنی نه ماوه و که سیش نییه ئیشمان بۆ بکات. ئه و مندالانه ی له گه لیشمدا ماون خویندکارن، بۆیه داواکارم له حکومه تی هه ری می کوردستان و یه کی تی ژنان و هه موو ری کخراوه مه دهنی و مرو ق دۆسته کان هاوکاریم بکه ن و ئه و خه ونه م بۆ بیننه دی و بتوانم که سوکارم ببینمه وه که ئیستا هه یج هه والیکیان نازانم، من تازه ناتوانم له میسر بزیم و له گه ل ژیان و که لتووری ئیره راهاتووم و منداله کانم لی ره خویندکارن و ناتوانم ئیره بۆ هه میشه یی به جیبه ییم، واته ئه مه ویت بلیم چوونه وه ی من بۆ میسر ته نها بۆ بینینی که سوکارمه و بۆ هه میشه یی نییه، پیشم عه یبه به شه خسی بچه لای لیپرسراوان و داوا ی یارمه تی یان لیبه که م، هه ز ده که م و سوپاسیان ده که م، ئه گه ر یه کی تی ژنان کاریکم بۆ بکات، داوا له حکومه تی هه ری می کوردستانیش ده که م هه ر هه یج نه بیته حسابی ئه سیرم بۆ بکات و ته نها جاریک هاوکاری گه رانه وه م بۆ میسر بکات".